

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Megrendelt bizalom.

Az „Ujság” részére írta: Sebess Dénes, orsz. képviselő.

Kolozsvár, május 22.

Szél Kálmán belügyminiszter ur a képviselőház ülésén megrendelte a törvényhatóságok bizalmi nyilatkozatait. A hű municipiumok átértékelték a megrendelés sürgősségét, s a májusi közgyűlések egy-másra „ítelik el a törvényen kívüli állapotot s fejezik ki a bizalmat a miniszterelnök, jelenben Szél Kálmán iránt.”

Igaz, hogy a megrendelt áru kissé selejtes, sőt több helyről haszonvéthetetlen minőségben érkezett be. Meglepve, átalakítva, meg is obstruálva, sőt meg is felebbezve, de a jelen sanyaru viszonyok közt ez is jó és „mein Liebchen, wass willst du noch mehr.”

Mit akar a belügyminiszter ur a törvényhatóságok bizalmi nyilatkozataival? Elfelejtette-e már, hogy Bánffy Dezső kormányzatának végnapjait ép így bearanyozták a bizalom sugarai? Avagy paradés temetésre vágyik? Hónapok óta tart a vidékről a küldöttségek felvonulása.

Nemcsak a függetlenségi párt akcióinak történetében, de a nemzet történetében is páratlan jelenség ez. Ezer meg ezer választó-nolgár fordult meg már a törvényhozás házában az ország minden vidékéről komolyan, méltóságteljesen, hazafias lelkesedéstől áthatottan. Önként jöttek, biztatni nem kellett őket, viszsztatartani nem lehetett. Az egész nemzet megmozdult.

Egyetlenegy küldöttség sem fejezte ki bizalmát a kormányrendszer iránt. Pedig voltak kormánypárti küldöttségek is. Egyetlen egy küldöttség sem volt, a melyik az ellenzék elszánt küzdelmé ellen tiltakozott volna.

Mindannyi hangoztatta az alkotmány, a törvények tiszteletét, de követelte a nemzet jogainak érvényesítését.

E küldöttségekkel akarja a belügyminiszter ur szembe állítani a törvényhatóságok nyilatkozatait? Teheti, mert ezek az általa hangoztatott principium, a többség elméletének körébe tartoznak. A többség győzedelmeskedett a törvényhatósági közgyűléseken, a törvény-

hatósági tisztviselők, a körjegyzők, a falusbírák, utkaparók lelkes csapata nyilatkozott meg az alkotmány bástyáin és gyújtott örömtűzet a viharverte kormányrendszernek.

E lelkes és hazafias gondoktól kintzett csapat ültette régi jogaiba a többség elméletét, melynek érvényesülését a gonosz ellenzék megakadályozta és gátolja a parlamentben.

Az, hogy a bizalmi nyilatkozat annyira óhajtott egyhangúságát a törvényhatóság hivatali érdekeltiségein kívül állók mindenütt megakadályozták, névszerinti szavazattal óhajtottak a bizalom nyilvánításban részt venni, nem von le semmit e bizalom értékéből. Az igen szépen megfogalmazott bizalmi iratok jönnek, egyre érkeznek. Hiány nélkül átvétetnek és nyugtáztatnak. A megrendelés a körülményekhez képest teljesített. Sürgető levél megy a még késedelmes szállítókhoz. Siessetek, az áru megromlik, esetleg igen későn érkezik.

E közben jönnek a küldöttségek. A Tisza partjáról, a felvidékről, a székelyföldről. Komoly, meghatott becsületes magyar nép vonul fel tisztelettel csendben a népképviselő aranytól csillogó termeibe. Ezek nem biznak a kormányban. Ezek nem féltik az ellenzékétől az alkotmány épségét. Ezek nem az ellenzékét okolják e törvényen kívüli állapot bekövetkezéséért.

És a függetlenségi párt a magyar nép bizalmából vissza nem él — a magyar nép a pártban nem fog csalatkozni, mert folytatja a küzdelmet, melyet jogosnak, becsületesnek és hazafiasnak ítél nem ugyan a törvényhatóságok tiszteletre méltó nyilatkozata, de az egész magyar nemzet közérzete.

— A maros-tordamegyei „mbizalom” helyreigazítása. Maros-Tordavármegye közgyűlésére vonatkozólag a kezeink között fekvő hiteles okiratokból örömmel konstatáljuk, hogy »a kormány bizony semmiféle bizalomban sem részesült vármegyékben és hogy a közgyűlés a klotür behozatalt sem szorgalmazta. A vármegye egyszerűen feliratot intéz az országgyűlés képviselőházához, melyben kifejezésre kívánja juttatni, hogy joggal elvárja a képviselőház bölcsességétől mikép módját fogja találni a költségvetési törvény meg nem sa-

vázása által előidézett törvényen kívüli állapot megszüntetésénél és hogy a parlamenti tanácskozás rendes menete meg ne zavartassék és egyuttal elfogja osztatni a hazánk felett törnyosuló vészes fellegetek. » Hogy ez a mai határozattá emelt indítvány absolute semmiféle bizalmat nem szavaz a kormánynak és hogy a klotür behozatalt sem sürgeti. A való tény az, hogy Maros-Tordavármegyétől a kermány bizalmat még sem kapott s ilyen magában a határozatban sem foglaltatik. Ezt maguk az indítványtevők is így kommentálták a gyűlésen. Ez alkalommal örömmel konstatáljuk, hogy gr. Teleki József és gr. Tholdalagi Tibor óriási éljenzés és tapsvihar mellett az indítvány ellen szavazott és ezzel megmutatta, hogy a nagy Wesselényieknek vármegyékben is vannak méltó tanai, kik előtt, ha hazafias kötelességről van szó, nem imponál semmiféle hatalmi parancs vagy pressio. Sok mű-hazafi tanulhatna tőlük.

A király elulazása után.

Budapesti munkatársunktól.

A király tegnap elutazott. Rövid ideig tartózkodott, noha, a mikor érkezett, fél-és nem félhivatalos uton hirdették, hogy hosszabb ideig marad itten. Azonban Ő felsége jobbnak látta megrövidíteni a látogatást és visszament Bécsbe.

Királyi tényekről nem szokás bírálatot mondani, de alkotmányos országban, mint a milyen állítólag a miénk, a miniszterek felelősek z király cselekedeteiért. Az utóbbi időben sok szó esett a sajtóban is, a törvényhozó testületben is a királyi tényekről, de a felvilágosítások, a melyeket a nemzet kapott, egyáltalában nem kielégítő és még kevésbé megnyugtatók.

Hogy a király idejövételének mi volt a célja, azt nem kérdezhettük és nem kérdezheti senki. A király idejövételének mindig célja van. sőt kívánni, óhajtni, de követelni lehet, hogy a király és a királyi udvartartás minél gyakrabban jöjjön ide, minél hosszabb ideig maradjon itt. Hisz a terhek, a melyek királyi udvartartás címén ránk háramlanak, feljogosítanak bennünket arra, hogy kívánhassuk ezt. De a magyarság követelése mindekkoráig siket fülekre talált. A király visszavagyódik Bécsbe, az ő kedvelt osztrákjai közé, akik mindig azt hajtogatják, hogy nem érdemes a rebellis magyarok közé menni. Lám Ausztriában milyen idilli állapotok vannak! Ott megint a 14 ik paragraffussal lehet csak kormányozni. A dinasztikus érzés napról-napra csökken odaát; éneklék nyakra-főre a „Wacht am Rhein”-t; tele szájjal lázitanak a fenn-

álló rend ellen. De azért a magyarok a „rebellisek”, mert hiába minden: semmi áron sem akarja a gymruk bevenni a „Gotteshalte”-t és nem hajlandók az országot tönkretenni azért, hogy Ausztriának minél nagyobb hadserege legyen, amely mindig szembe fordult a nemzeti érzéssel és kacsatkáért jobban lelkesedett, mint Magyarországiért.

Am a király mostani látogatásának mégis célja volt. Eljött, hogy egy-két nyájas szót ejtsen a magyarok előtt, hogy azok ne akadékoskodjanak, hanem szavazzák meg végre-valahára azt a sok rongyos milliót, a melybe az ujonclétszám fölemelése kerülni fog. Felejtsek el, hogy katonák folyton ingerlik a magyarokat a »Gotteshalte»-val és a fölünk idegen katonai szellemmel. Lássák be végre, hogy a nagyhatalmi állás mégis előbbrevaló, mint a nemzet jólét! és békés eredményes munkaképesére. Mert a nagyhatalmi állás nem hajtott ugyan hasznót soha a magyaroknak, de legálább a koronának és a külügyi hivatalnak presztizst ad, ha ad. Az pedig a kormányok nézete szerint többet ér, mint a népek jóléte.

Mindez azonban hiábavaló volt, mert a magyarok már csak olyanok, hogy ők első sorban mégis csak a népek jólétét hordják a szívükön, mint az ugynevezett nagyhatalmi állás. Ha ez volt a célja a királyi idejövételének, akkor megértjük, hogy gyorsan visszautazott, mert a »nyájas» szavakat hiába ejtette.

Elutazása előtt Szél Kálmán miniszterelnök mégis tisztelgett előtte. Mi volt az eredménye ennek a tisztelgésnek, az nem került még nyilvánosságra, de nemsokára majd kitudódik. A helyzetről esett bizonyára nyájas szó. Beszéli ezt is, azt is, a mi azonban csak merő kombináció lehet. Többek között az a hír is járja, hogy még egy utolsó egyezkedési kísérletet tegyen a kormány az ellenzékkel és ha ez is meg-hiusul, akkor ám hadd apelláljon a kormány a nemzethez és legyen új választás.

Ezt szándékosan szivárogtatta ki megint a kormány; hátha megrémülnek ettől a fenyegetéstől mégis az ellenzéki férfiak, miután már annyiszor nem rémültek meg tőle. Eltekintve attól, hogy ennek a fenyegetésnek a végrehajtása merő képtelenség, mutatja az is, hogy milyen roppant fejvesztettség uralodik kormánykörökben. Mek-kora kapkodás, lőtás-futás, tanácsalanság van a kormánypártban. A kétségbeesés mindig rossz tanácsadó volt. Kitudja, hogy a hatalomhoz való ragaszkodás milyen végezte bolondságokra ragadja majd a kormányt.

A házbán a legutóbbi királyi tények ma ismét szóba kerülnek. Lehet, hogy a

közvélemény hamarabb megtud azokról valamit, mint hitte volna.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 22.

Elnök: Apponyi Albert gróf. Az irományok előterjesztése után következik a napirend a vita folytatásának tárgyalása a kvótabizottság kiküldése ellen.

Bedőházy János: Csatlakozik Kosuth álláspontjához és Rátay határozati javaslatához. Sürgeti ama törvények megváltoztatását, melyek a királyi döntést lehetővé teszik. A közösgűgyet föltételel a paritást sehol sem látja érvényesülni. Majd a horvátországi eseményekkel foglalkozik és tiltakozik az ellen, hogy a Reichsrathban állandóan vitassák az ottani eseményeket, mert még közösgűgyet csinálnak belőle. A bizottság kiküldéséhez nem járul hozzá. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök: Több szónok nem lévén a vitát bezárja.

Szél Kálmán miniszterelnök: Válaszol a vita során elhangzottakra. Mindenekelőtt kifejtí a kvótaemelésnek történetét, a kormány számítások alapján tett ajánlatot a koronának a döntésre. A Bánffy idejében a két bizottság nem tudott dönteni ezt elismeri, de akkor még nem volt meg az átutalási eljárás. Azt vetették fel, hogy a törvény is évi megállapodást ír elő, hát ez nem áll, mert a törvény időről-időre való megállapodást ír elő.

Barabás Béla: Határozott időre. Szél Kálmán: Hát egy év nem határozott idő? A kvótát addig, míg a kiegyezési kérdések teljesen rendben nem lesznek, tíz esztendőre megkötöni nem lehet és nem szabad. Egyik szónok azt mondotta róla, hogy mindig meghunyászkodik Bécs előtt. Ezt kerekén visszautasítja. Hát azt hiszi, hogy ha őt az elv vezette volna, a nehéz kiegyezési tárgyalások eltartottak volna másfél évig?

Szathmári Mór: De végre beadták a derekukat.

Szél Kálmán: Ez nem áll, tisztességes, becsületes munkát végzett. Kaas báró koresztény államot akar. — Ezzel nem ért egyet. Elve az, hogy az államot nem szabad egy felekezett alá sem rendelni.

Kaas Ivor báró: Ez a szabadkőműves szellem!

Szél Kálmán: Azt is mondotta róla Kaas, hogy pártpolitikát tiz.

Kaas Ivor báró: Ugy is van.

Szél Kálmán: Hát ez nem áll. Aki négyéves működését figyelemmel kísérte, éppen az ellenkezőjéről győződhetett meg. Hiszen minden ilyen eszközt kidobott kezéből, behozta a tiszta választásokat, a kuriai bíráskodást. Hát ezek mind mást bizonyítanak. Az sem áll, mintha ő egyoldalú politikát üzne. A kereskedelmet éppen úgy támogatja, mint az ipart és gazdaságot. (Ugy van! a jobboldalon.) Első sorban ter-

TÁRCA.

Pro libertate.

Voltaképen csak már e hó 16-án mult kétszáz esztendeje annak, aminek emlékére holnap ünnepet szentelünk: mert Rákóczy Ferenc első lobogói ekkor bontakoztak ki a Kárpátok szellőiben. A parázs, melyet csak mélyebbre taposott, de ki nem olthatott az osztrák zsoldosok lába, ott lobbant lángra váratlanul, ahová legutoljára szabadult be az eperjesi bakó: a mohácsi parasztnép kalapálta először karddá a kaszát. — Névre, testi formára idegen nép volt a rutén, de a lelke szín-magyar volt. Azá tette a magyar föld hódító ereje, a magyar nép testvéri szeretete. Az osztrák priéb, a ki a Zrínyi Ilona kezéből kicsavarta a kardot, a rutént csak úgy gyűlölte, mint a magyart. Azért a rutén csak azzal az ösztönszerű utálatl nézett rá, mint a magyar. S ha nem a nagyobb szabadságszeretet, a nagyobb nyomoruság készítette rá, hogy a rablilincset fegyverkép emelje fel az uralomra jutott labanc ellen.

Ott, a Zrínyi Ilona földjén, a hol már akkor osztrák indigénának hozott aranykalászt a munkási róna, ott, a hol könyörgő áldozatot mutatott be Hadurnak a hazakereső magyarság, ott kezdődött a nemzeti ellenállás glóriás küzdelme. Ennek a végsőre kényszerített népek jutott először eszébe felkeresni epedő sóvárgásával az ifjú Rákóczyt, a kit a császári udvar ármánya már akkor idegen földre, Lengyelországba kergetett. A vezér nélkül való, csupán lelke ösztönét követő nép zászlót kért tőle, mely megerősítse bírodalmát és nevelje bátorságát — s Rákóczy küldött zászlót, melynek fehér mezején az a két szó sötétlett: Pro libertate!

A szabadságsért! Ah, szinte ismeretlen fogalom volt elő már ekkor Árpád megfoglyatkozott ivadékaik előtt. Husz esztendeje

giák és tűzre kerültek a tárokatók. Nyalka kuruc csapatok szétzúlvá tévelyegtek a síró rengetegben, ahol piros csizmájuk nyomát hóval lepte be a tél. És a mesébe illő küzdelem lelke, minden nemzedéke glóriás szentje, Rákóczy, ugy menekült a földről, mint az üdött szarvas. S míg a Marmara-tenger partjáról sóvároga tekintett vissza az elhagyott hazára, ott azalatt meghozták az 1715-iki XL. törvényeiket, mely szerint a haza atyja és bujdosó társai, »mint törvényes királyoknak és a hazának nyilvános el-lensége, — hazaárulók és az igazi szabadság felgyújtói. — Ugy is porhadt el, országgyű-lésileg szentesített gyaláztatban a török föld-dön, a hol most is nyugszik csendesen, háborítatlanul. Mindössze a galatai család-gyok ha csatognak sirja fölött diadalmi éneket s legfőjebb ha a magyar föld egy-egy bolyongó fia hajtja le fejét tehetetlen keserűséggel a szent hantokra. Más nem háborgatja álmatlan álmát Rákóczy fejedelemnek.

Az az mégis. Most, kétszáz esztendő-s évfordulóján a zászlóbontásnak, a galatai sir felé hordják a nyáreleji szellők a magyarság lázas sóhaját. Mert most megint kiujulnak Magyarország sebei. Ugyanaz a kettejű sas marcangolja a magyar alkot-mányt, ugyanaz az idők végzetéig idegen-nak maradó hatalom garázdálkodik a kol-dussá tett nemzetben. Mintha mi sem történt volna azóta, mintha beroszdásodott volna az idő kerek: a négy száz esztendő-s kísértet most is olyan mohóssággal tárogatja száját, a beolvasztási politika szálait most is öröklött buzgalommal fonogatja a bécsi kéz. Tele az ország idegen zsoldosokkal, bent gyáva szívú labancok tördörik az alkotmányt, a nemzet első kenyerét, kinnt a feluszított nemzetiségek üvöltöznek. Mindössze ez a változás a Rákóczy ideje óta. Akkor velünk együtt gyűlöltek a nemzetiségek az osztrá-mot, — ma vele együtt akarnak elemész-teini bennünket.

Vajjon a nemzet régi-e, a Rákóczy nemzete-e még? Va jon megéri-e még az ígét, mely a századok zsváján keresztül

felé harsog a Marmara-tenger partja mel-lől: Pro libertate!

Kolozsvár sz. kir. város közönsége a holnap napot avatta Rákóczi napjává.

Hetek óta lázasan folytak az előké-születek. Kún Béla elnök, gróf Bethlen Pál és Benke Antal támogatásával fáradszhatat-lan munkálkodnak az ünnepély sikerén. Pe-dig sok akadályt kellett leküzdeniök, sok kicsinyes érdekeket tekintetbe venniök: az ünnep mégis meg lesz a holnapinapon Ko-lozsvár városában, ünneplia hivatalos város, az egyházak, az egyetemi ifjúság, a polgár-ság Rákóczi Ferenc szent emlékezetét.

A rendező bizottság, egyelőre csak előleges jelentést bocsátott ki, a részletes programot a mai napon tudatja falraga-szokon a közönséggel.

Az előleges jelentés szövszeriut a kö-vetkező:

Rákóczi napja. Kolozsvárt, május 24.

Szombaton este a vasuti és tözlőtö-zenekar takarodója és körzeneje.

Vasárnap reggel az összes templ o-mokban ünnepi istentiszteletek.

1/10 órákor a Mátyás-szobor előtt ünnepély.

Utána Kolozsvár sz. kir. város disz-közgyűlése a Redoutban.

Utána Rákóczi-matiné 1/12 órákor a vármegyeház dísztermében.

D. u. 4 órákor az Egyetemi polgárság díszközgyűlése az Aulában.

Este 7 órákor Rákóczi-est a színház-ban!

Utána társas összejevetel a New-Yorkban.

A műsor végleges összeállítását Kolozs-vár sz. kir. város polgárságának a holnap-i nap folyamán hozzáük tudomására, jelenleg, mint biztos közreműködőket, jelezziük a kö-vetkezőket:

Apáthy István dr. egyetemi tanár; gr. Béli Akos, főispán; Bedőházy János, orsz. képviselő; Benke Antal, az Egye-temi Kör” elnöke; Fekete-Nagy Béla, v.

tanácsos; Hoch János, orsz. képviselő; Kún Béla, a kolozsvári Rákóczi-ünnepély r. b. elnöke; Kiss Menyhért, joghallgató; Márkus Emilia, a bpesti Nemzeti Szín-ház tagja; Maróthy Margit, a bpesti Nem-zeti Színház tagja; Márki Sándor, egye-temi tanár; Melha Tibor, a bpesti egye-temi polgárság kiküldöttje; Rákosi Vik-tor, orsz. képviselő; Szávay Gyula, a debreceni keresk. és iparkamara titkára; Szakács Andor, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja; Stephanides Károly, a kolozsvári Nemzeti Színház karmestere; Török Irma, a bpesti Nemzeti Színház tagja; Tóvölgyi Margit, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja; Thury Elemér, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja; Vés-csey Géza, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja.

A matinén többek közt Márkus Emilia és Szávay Gyula is közreműködik.

A színházi estén Maróthy Margit, Tö-rök Irma és Rákosi Viktor.

Polgártársak! Az ünnep napján lo-bogózzátok fel házaítokait!

Az ünnep előestéjén világítsátok ki ab-lakaitokait!

A matinéra jegyek 3, 2 és 1 koroná-jával előre válthatók Bittó Rezső és Neumann M. üzleteiben.

Közreműködnek: a vasuti dalegylet, a kolozsvári Dalkör, Csikay György zene-kara és a színházi zenekar is.

Kolozsvár, 1903. máj. 22.

Hazafias üdvözlettel:

a kolozsvári Rákóczi-bizottság.

Ehhez mi is hozzáfűzhetjük a mi ké-résünket:

Világítsuk ki ma este ablakainkat és lobogózzuk fel épületeket.

A fény, a zászlódisz hirdesse, hogy

Kolozsvár város közönsége megbecsüli e nemzet nagyjait.

mészteresen gazdasági életünket kell megszabni. Rátájkak válaszolva hosszú fejtegetések után helyteleneknek mondja az ő következtetéseit. Ami az ő passzív resistenciáját illeti, sokkal jogosabb az, mint a tulajdoni obstrukciója. A tulajdon nem akar szabad kifolyást engedni a parlamentáris többség szabad akaratának.

Sebess Dénes: Itt a magyar nemzet többsége, nem ott. (Ellentmondások jobbról.)

Széll Kálmán: Nem engedi, hogy ebből a kisebbség precedenst csináljon, mert akkor minden egy-két évben megismétlődne az a dolog, a kisebbség.

Olay Lajos: A nemzeti jogokért küzd.

Széll Kálmán: A kisebbség terrorizmus ellen a többségnek meg kell adnia nem szabad. Veszedelem lenne az a jövőre nézve. Eppen ezért nem enged, mert meg akarja védeni a magyar állampolgárok legkevesebb jogát: a tiszta valódi parlamentarizmust. (Viharos taps, éljenzés jobbról. Zajos ellentmondások. Hóh! Hóh! a szélső-balon.)

Kaas Ivor: Szavainak félremagyarázása miatt szólal fel. Örömmel konstátálja, hogy a keresztény államegyházban így nagy többség van a miniszterelnök és az ő felfogása között s kijelenti, hogy a magyar állam csak akkor lesz a helyes irányban, midőn a keresztény szellem érvényesüljön fog itt. (Zajos helyeslés a néppártok.) A többi állításait fenntartja.

Rátájk László: Félreértett szavai megmagyarázása címén szólal fel. A miniszterelnök inkompetenciájára vádolja őt, pedig pártja nevében szól s adott be határozati javaslatot. Allításait fenntartja, mert semmi biztosíték nincs arra, megtartják-e a kvótahatározatok a 67. XII. t.-cz. Ajánlja határozati javaslatát.

Elnök: A vitát berekeszti. Két határozati javaslat van. A miniszterelnök és a Rátájk.

Jegyző: Felolvassa mindkét javaslatot.

Elnök: Miután a Rátájk határozati javaslata nem zárja ki a kvótahatározat kiküldését és halasztó hatállyal bír csak, előbb a Rátájk javaslata szerint fogunk szavazni és pedig — miután 20 jelenlevő képviselő irásban kérte — névszerint. A szavazás az „O” betűnél fog kezdődni, mielőtt azt elrendelné az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után:

Elnök: Elnök elrendeli a szavazást. A Ház 127 szavazattal 36 ellenében Rátájk javaslatát elveti.

Elnök: Következik a szavazás a miniszterelnök indítványa felett. Husznál több képviselő névszerint szavazást kért, valamint annak holnapra halasztását. Mielőtt az interpellációra áttérne 5 percre az ülést felfüggeszti.

Szünet után:

Elnök: Megállapítja a holnapi napirendet. — Következik Holló Lajos interpellációja.

Holló Lajos: Az ellenzék nem engedheti, hogy a király bevonja a pártpolitikába. Ez kész nemzeti veszélynek a magvát rejti magában.

Példákkal tudja igazolni, hogy régen a korona meghallgatta a pártpolitikusokat, ma ez lehetetlen, csupán a kormány egyoldalú jelentése áll a király rendelkezésére. A Habsburgok által a nemzet folyton kizárva jogiért. A pécsi honvéd dandárparancsnokságot nyugdíjazták, mert a templomban le merie inteni a Gotterhaltét. (Mozgás jobbról. Viharos felkiáltások balról: *Botrány!*)

Egy munkásleány a nőkérdésről.

Éppenséggel nem balladáról szól ez a cikk, noha a címe kissé balladaszerű. A balladáról kissé azt tanította Gregos Ágost, hogy dalban elbeszél tragédia, már pedig a Kálmár Zsófia igazáról egyetlen verslányi dal sem szól, csak éppen tragédia van benne, még pedig bőségesen. Kálmár Zsófi igaza abban a beszédben nyilvánult, a melyet ez a munkásleány egy munkásgyűlésen elmondott. Néhány száz munkásleány, munkásasszony gyűlt egybe, hogy együtt keseregjen, együtt reménykedjen, a máj panaszolja és holnapnál messzebb, holnaputánról álmodjon. A gyűlésen felszólt Kálmár Zsófi és elmondotta, hogy a munkások családi életét földulja a mai termelés, mert a nők kénytelenek a gyermekeiket elhagyni, hogy a gyárba mehessenek. Kálmár Zsófi nem maga eszelte ki ezt az igazságot, előtte már ezren is elmondták, programba is foglalták, mégis nagy érdeme ennek a munkásleánynak, hogy megismételte. Mert a megismétlés folytán ez az igazság megint az újságba került és elolvassák azok a mi szabadalmazott ideálistáink is, a kik a nőemancipáció ellen szegülvén, azt hirdetik, hogy a nő ne akarjon elpártolni a hivatásától, ne akarjon más foglalkozást vállalni, csak éppen a maga gyermekeinek nevelését.

A nemes ideálisták, a kik folyton a nőiesség zászlóját lobogtatják, bizonyára csodálkoznak olvassák Kálmár Zsófi beszédekét hírt. Szegényeknek, a kik szalonszociológiát irnak és nagyságos asszonyoknak és okoskodó kisasszonyoknak filozofálnak. Kálmár Zsófi új dolgot beszélt. Új dolgot azért, mert ez a dolog azt adja tudatukra, hogy ebben a társadalomban nemcsak a nagysága nő, hanem annak tartja magát a munkásasszony is és új dolgot azért is, mert ebből a beszédből azt látjuk, hogy az a fene nőemancipáció, a mely ellen ők ma lasszalt teljes és elmés fordulatoktól bukfecező okoskodásokat irnak, már régen meg van. A szalonbúcsók és zsurnoralisták csak az ugynevezett uri nőnek szabadságát törekvést látják és rémüldözve gondolnak arra, hogy mi lesz az ő bölcsészrangjukkal,

Holló végül az udvari bálon történetekért betereszti szardáról elmaradt interpellációját.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek. Ezzel az ülést véget ért.

Városi közgyűlés.

Kolozsvár, május 22.

Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága tegnap délután folytatta a közbejött áldozó csüörtöki ünnep miatt megszakított közgyűlést.

Elnök: **Béldi Ákos** gróf, főispán, később **Szvacsina Géza**, polgármester.

Napirend előtti vita.

Napirend előtt **Boross György** szólalt fel és kérdést intézett a közgyűléshez, illetve **Fekete-Nagy Béla** tanácsoshoz, hogy a villanyosság kérdésében miért ejtették el a szakosztályok javaslatával szemben, a mérnök és építész egyet által ajánlott **Frater Gyula** szakértő jelölését. Tudtával a szakosztályok kifejezetten **Frater** ajánlották és a tanácsos mégis **Hollós Józsefet** jelölte. Feleletet kér.

Béldi Ákos gróf, elnök előbb azt az elvi kérdést szeretné eldönteni, hogy egy kimondott határozatra vonatkozólag a tárgyalás megengedhető-e?

Kiss Mór dr. veszedelmes precedenst lát a tárgyalás megengedésében. A közgyűlés határozata abszolút erejű végleges határozat, ha a belügyminiszteri jóváhagyás megerősíti. Kéri a tárgyalás eljuttatását.

Fekete-Nagy Béla előadó ismerteteti az ügyet és a tanács álláspontját. **Frater** jelölését — ugymond — azért ejtették el, mert **Hollós** fogja értesülései szerint a kereskedelmi miniszteriumban a tervezetet felülvizsgálni. Kéri választának tudomásul vételét.

Gajzágó Manó **Boross** kérdésének tárgyalását jogsértésnek tartja. A határozat kimondatott, tehát ahoz utólag nem lehet hozzászólni. Indítványozza, hogy térjenek a kérdés felett napirendre.

Deák Albert kéri, hogy a tárgyalás felől döntsének.

Boross György csak a tévedések eloszlását kívánja. Mutassák be a szakosztály jegyzőkönyvét, mert ő határozottan emlékszik, hogy a szakosztályok **Frater** jelölték. Azt akarja tudni, mi van e kérdésben.

Fekete-Nagy Béla ismétli, a mit már előbb is elmondott. (Boross közbekiált: Ezt már tudom! A jegyzőkönyvet kérem!) **Fekete-Nagy Béla** erre felolvassa a jegyzőkönyvet.

Szvacsina Géza polgármester igazolja **Fekete-Nagy** előadásának helyességét. **Boross György:** Miután a kellő felvilágosítást megkapta — megnyugszik.

A napirend.

A napirend előtti vita így befejezést nyert, a folytatolagos napirend első pontja: a vizitortók takarításáról alkotott szabályrendelet tárgyalása következett.

Salamon Antal ismertet a szabályrendeletet, a mely a vizitortók takarításának kérdését rendezi. **Rigler Gusztáv** dr. egyetemi tanár véleményére alkották meg a szabályrendeletet, hogy a vízvezeték vizet a fertőzéstől, illetve a baktériumoktól némileg megszabadítsák. **Rigler** egy kőfürdőház építését ajánlja, a melyben a takarítók, a takarítás megkezdése előtt megfürdönnének — de ezt nem tartja a tanács szükségesnek. A takarítók megfürdöhetnek akár melyik gőzfürdőben, ha a kádat kellőleg

iról tekintélyekkel, komolyságuk becsületével, ha egyedül közönségük, a nők, a teázva okoskodó, a társaságban elmélkedő asszonyok egyszerre csak megkomolyodnak, ha tudnak, mert tanulnak és tudnak, mert tisztán látnak és a szalonbúcsúkat ezután semmibe se veszik? Ők csak a nagyságukat s a nagyságos társadalmat látják és ennek a berendezkedését nézik a maguk kényelme és elfoglaltsága szempontjából és szenvedelmesen rontanak ő nagysága emancipálódása ellen.

Most aztán **Kálmár Zsófi** munkásleány azt magyarázza nekik, hogy: urak, ciklikók, könyvrők, okoskodók, elméskedők és elmélkedők vagyunk e föld kerekén néhány milliók, asszonyok és lányok, akiket már régen emancipált a kenyérkereset, vagyunk ez országban néhány százezer, asszonyok és leányok, akik már régen nem teljesíthetjük női kötelességünket, akik kívül esünk az önk nőiességének körén, mert dolgoznunk kell a mindennapi kenyérért. Vajjon nem röstelli-e az a néhány szalonbúcsú, aki az uralkodóosztály elfoglaltságain táplálkozik s ezeket az elfoglaltságokat táplálja is, ha azt, hogy a világrendet az ő személyes ismerőseire való tekintettel akarja rendezni, hogy az ismerősekre és az ismerős szűkebbkörű társadalomra erőszakolt törvényekért kardoskodik s még pedig azt hiszi, hogy bölcseséget művel, mikor pedig **Kálmár Zsófi** élete és beszéde nap-nap után kimutatja, hogy az ő egész ideálistikusnak vallott rendszerük minden magyarázatával és dícséretével egyetemben dörög. A bölcselkedő urak csak azt az ő nagyságát látják, aki nem akarja megvárni, míg **Pityi Palkónak** eszébe jut ő feleségül venni, hanem elhatározza, hogy igyekszik ember lenni a maga emberségéből és ettől a nagyságtól megborzadnak. **Kálmár Zsófi**ért semmit sem tudnak, pedig **Kálmár Zsófi**ek ugyanolyan asszonyok, mint ő nagyságuk, ugyanolyan természetes hivatás teljesítésére rendelve, mint amazok. Csak éppen a híres nőiességről, a liral verscsinálók és elméskedő szalonbúcsúkat konstruálta különös nőiességről mondtak le. Mert uralkodott rajtuk a legnőietlenebb elem: a gond, a megélhetés gondja.

dezinficiálják. Nem ajánlja az építést, mert sokalja az 1400 kor. kiadást.

Szabó Samu nem tudja, miért kell itt szabályrendeletet alkotni. Arra nincs szükség, tessék a városnak ezt egész egyszerűen rendeleti uton szabályozni. Szerinte nem a közgyűlésre tartozó dolog, hogy kéfével, vagy seprével takarítsa-e a város a vízvezeték csövet.

Szvacsina Géza polgármester elégségesnek találja egy fa fürdőbódi felállítását is, a fő cél, hogy a fertőzés-kikerültesék — így is el lesz érhető.

Somodi István a kérdést egy szabállyal megoldhatónak találja; éppen ezért indítványozza, hogy oldják meg szabállyal uton.

Gennersich Gusztáv dr.: **Salamon** felfogása nem helyes, mert az a takarító a gőzfürdőből jövet — különösen a mindig piszkos kolozsvári bérkocsikon — megtelehtik baktériummal és így a célt elérni nem lehet. **Salamon** tekintélyekre hivatkozik, — azok sem mondhattak mást, mint ő. Elfogadja a polgármester javaslatát.

Kiss Mór dr. a kérdés végleges elintézésé előtt Póczy főmérnöktől hallani óhajtja, hogy megfelel-e a célnak a fabódé?

Póczy Mihály: Nem felel meg, mert az maga is baktérium fészék lesz, mielőtt fából csinálják.

Rigler Gusztáv dr.: **Salamon** tanácsosnak mindig ellenkező véleménye van vele szemben a közegészségügyi kérdésekben. Most is olyan dolgokat ajánl, a melyekkel csak az ügynek árt. Vagy kő fürdőházat csináljanak, vagy semmit se.

A közgyűlés **Rigler** indítványát fogadja el.

A közúti ügye.

A kolozsvári közúti vasút üzemet tudvalegileg meg a múlt évi május 16-án beszüntette annak igazgatósága. A kommunis akkor utasította a közúti vasút részvénytársaságot, hogy folyó év április hó elsőjéig nyújtsa be részletes tervet és ajánlatot az üzem folytatására nézve.

Az igazgatóság ennek megfelelőleg be is adott egy tervezetet, a mely azonban annyira kis kaliberű, hogy a tárgyalás alapját sem képezheti.

Fekete-Nagy Béla előadói javaslatában ajánlja, hogy adjanak a részvénytársaságnak folyó év szeptemberig újabb haladékok s ha társaság erre a terminusra sem ad részletes tervet — éljen a város jogával; vonja be a koncessziót és építsen a város közútját.

Kiss Mór dr. A város szorult anyagi helyzetben van s így nem lehet költséges, rizikós vállalatokba bele vinni. Más megoldást kell keresni.

Somodi István: Ha a részvénytársaság szeptemberre nem ad részletes és elfogadható tervet — vonják be a koncessziót, a mit az utcák használatára adott a város és a kérdés meg lesz oldva.

A közgyűlés **Somodi** indítványát fogadja el.

Apróbb ügyek.

A Rákóczi-úti és Fellegvári oldalnak a vízvezeték hálózatba való bekapcsolásának kérdésénél **Salamon Antal**, **Szabó Samu** hozzászólásai után **Somodi István** elhalasztási indítványát fogadja el a közgyűlés és utasította a tanácsot, hogy intézzen a katonai kincstárhoz és az érdekelt háztulajdonosokhoz kérdést az iránt, hogy mennyivel járulnak a bekapcsolás költségeihez.

A rendőrség ügye.

A kommunis **Haller Károly** dr. indítványára egy bizottságot küldött ki a bünygyi osztály munká és személyzeti viszonyainak megvizsgálására. A bizottság mind dent rendben talált.

Benel Ferenc ezzel a kapcsolatban előadja, hogy a tüzendészeti ügyekben a vizsgáló bizottság jelentéseit a rendőrség ad alka teszi és nem intézkedik a jelentés szerint a bajok orvoslására. Vizsgálatot kér.

Hadady Endre dr., főkapitány, hó magyarázatokban, a dolog lényegére semmit sem mondva, védekezik. Mikor ő nem volt itt — ugymond — lehet, hogy voltak restanciák, de most nincsenek. A jelentéseket, — mert nagy részben tárgytalanok — az ő intézkedésére teszik irattárba. A vizsgálatról nem fél, sőt kéri azt.

Szvacsina Géza a számonkérő székkel óhajtatná a vizsgálatot keresztülvitetni.

Benel Ferenc: Nem bízik a számonkérő székben; az mindig és mindent rendben talál. Nem régen azt jelentette, hogy minden rendben van s akkor ő egy ügyre hivatkozott, a mely 6 évig elintézetlenül hevert a rendőrségen.

A polgármester erre egy háromtagu bizottságot küld ki a vizsgálatra és pedig: **Benel Ferenc**, **Kuszkó István** és **Póczy Rezső** személyében.

Kuszkó István a kérdéssel kapcsolatban indítványozza, hogy a város a régi tüzendészeti szabályrendeletet módosítsa.

Kiadják a tűzoltóparancsnokságnak véleményezés végett.

Vízvezeték és utcarendezési kérdések.

A szászfenesi vízvezeték gyűjtőtelepen egy második gyűjtőutat kell építeni. A munkálatokat **Szekely Mihály**nak és **Földes János**nak adják ki.

A Mező-utca 2. sz. alatt levő s a város tulajdonát képező házát lebontják. A telekből 17 négyszög ölet utcarendezésre fordítanak 7 négyszögölet eladnak 100 koronáért.

Keresztély Mózes Hosszu-utca 22. sz. alatti házát a város utcarendezésre megveszi.

Az ex-lex és a város.

Lévy József, a városi adóhivatal főnöke jelentést tett, hogy, miután az ex-lex idején adott felhajtani nem szabad — az

ideiglenesen alkalmazott végrehajtókra nincs szükség. A tanács a jelentést — dacára hogy tárgysorozatra téve nem volt — elvette.

Fekete Nagy Béla ajánlja, hogy várják be július elsőjét és ha az ex-lexnek akkorra sem lenne vége — akkor bocssássa el a város az ideiglenesen felvett végrehajtókat.

Salamon Antal: A városnak semmi köze az ex-lexhez. A város költségvetése meg van szavazva, így e pótdadót, ha kell, végrehajtással is fel lehet hajtani. Az ex-lex csak az állami adóra szól. Indítványozza, hogy a közgyűlés tartsa meg a végrehajtókat.

Szvacsina Géza indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a jövő közgyűlésre a tárgysorozatra felveszi a kérdést és elvileg határoz.

A közgyűlésen elhatározatot még **tíz** drb. írógép beszerzése.

Este fél 7 óra felé az elnök a közgyűlést ma délutánra halasztotta.

Készülődés az iparkamarai választásokra.

Az iparosok kiküldöttjeinek értekezlete.

Kolozsvár, május 22.

Jóleső örömmel jelentjük, hogy az a minden iparos érdekeket hátráltató harc, mely oly izzóvá és pártoskodóvá tette Kolozsvár iparos közéletét, a tegnapi napon befejezést nyert.

Az iparos egylet, az ipartestület és a kisiparos párt ötvenes bizottságának kiküldöttjei, számszerint tizenöt, tegnap este 7 órakor az ipartestület helyiségében értekezletet tartottak, melyen az iparkamara tanácsosainak jelölésére vonatkozólag oly megegyezésre jutottak, a mely minden párt melegegésével fog találkozni.

Az értekezleten jelen voltak: **Dali János**, **Cseréy József**, **Braun Mihály**, **Rajtik János**, **Gergely Kálmán**, **Kun Károly**, **Bréda Ferenc**, **Merza János**, **Ferenc András**, **Bányai János**, **Haraszthy Károly**, **Tóth Ferenc**, **Bönich Rudolf**, **Kőváry Károly** és **Kenderesi Sándor**.

Az értekezleten **Gergely Kálmán** elnöklt és azon az összes kiküldöttek egyetelmű határozatával megállapodtak a kamarai tanácsosjelöltek személyében, úgy hogy az így közösen megállapított lista, az összes iparosok helyeslésével fog találkozni.

Ismételtük: a legnagyobb örömmel regisztráljuk ezt a hirt, a mely tanúságot szolgáltatja annak, hogy a kolozsvári iparosok is érzik a jelenlegi helyzet tarthatatlanságát, nemcsak; hanem egyszersmind bizonyították szolgáltatnak annak is, hogy teljesen tudatban vannak a kötelességnek, a felelősségnek, mely az iparosok segítségére hivatott testületnek mesterségesen megállított működéséből reájuk hárallott.

Ezek szerint tehát alapos kilátás van arra, hogy az iparkamarai választások szép csendben, a fontos aktushoz méltóan fognak lezajlani.

A lista úgy van összeállítva, hogy azon egyetlen változtatást sem kell teljesíteni, mert a kijelöltek személyében minden iparos megnyugvást találhat. Érdekeiknek a kamarában oly szószerzők lesznek, akik multjuknál, eddigi munkásságuknál fogva garanciát nyújtanak arra is, hogy hivatottak az iparosok érdekeinek előmozdítására.

Itt említjük meg újból, hogy az ipartestület helyiségében vasárnap délután 4 órakor értekezlet lesz.

UJDONSÁGOK.

A divat.

Kolozsvár, május 23.

A rég óhajtott, a rég várt rövid szoknyának megvan a maga diadala. Eljen a rövid szoknya! A becsületesen rövid szoknya, a melyet nem kell félkészen cipelni, a mely nem szedi össze és sópírák az utca sarát, porát és egyebet.

De, kérem, azért ne tessék hinni, hogy a rövid szoknya mindenkora való. Egyelőre csak a reggeli sétákhoz, délelőtti városban járkáláshoz (esős időben egész nap), kirándulásokra és utazásra. Kivált az utóbbi célra rémületesen alkalmatlan volt a hosszú ruha. Most már lehet és teljesen comme il faut egészen rövid, illetve bókáig érő szoknyában utazni, fűzős vagy gombos magas cipővel (kivágott cipőhöz bokavédővel), vagy pedig földig érő szoknyában, a melyek kirándulások, gyalogsétek alkalmával föl lehet gombolni.

A kurta szoknyához természetesen a kurta kabát illik legjobban, a melyet nyitottan, csukottan blúz és ingmell fölé egyaránt lehet viselni. Nagyon meleg napokon batizst, hűvösebb napokon flanel blúz fölé. Ha ezzel még egy jó alkalmas ruhát csomagolunk a táskánkba, a melylyel a table d'hotehoz tölünk és színházba menjünk, hát beutazhatjuk egész Európát, föltéve, hogy mind a két ruhánk jó, erős, finom és gyűrhetetlen anyagból való, a mely állja a hurcolást és a ki- és becsomagolást.

Az utazó-ruha egyszerű és szolid legyen, — akkor elegáns, — lehetőleg nem vadonatúj. De a mily egyszerű és elegáns

az utazó-, oly csipkés és halmozott a többi ruha. Csoda, hogy győznek annyi csipkét gyártani, a mennyit az asszonyok manap visznek és viselnek. A csipkés alsóruhától a csipkés felsőig, napernyőtől, a gallérig, a kalapig minden csipké és csak csipke. Vékonny csipke, vastag csipke, fehér csipke, magas dísz-csipke, de csipke és csipke. Nyári ruhát legalább egy széles csipkés vállgallér nélkül ma még csak képzelni sem lehet, de ezek még a legszerényebbek, a melyeknek csak a gallérija — csipkés, né-mely ruha olyan, hogy alig látszik a szöve-te a sok csipkétől.

Es bizony hiába, szép, de nagyon szép finom csipke, de szép még a gépeken gyárilag dolgozott csipke is. Hisz kézimunkával meg nem lehetne ma az asszonyokat győzni. Legjobb persze azoknak, a kik nem szorulnak vett csipkére, hanem a maguk szorgalmas tüdőrujjakkal varrják, verik, vagy bogozzák a csipkéket. Ida.

— (Kossuth Lajos asztaltársaság)

Nagyenyedén. Folyó május hó 20-án megalakult Nagyenyedén is a **Kossuth Lajos asztaltársaság**. A társaság célja — minden politika kizárásával — Kossuth életének, működésének, világtörténeti hivatottságának ismertetése s kapcsolatosan a tisztas, hamisítatlan magyar nemzeti érzés ápolására. A társaság minden hónap 20-án felolvasással, szavallással, zene- és ének-számokkal összekötött estélyt rendez. Az alakuló értekezleten, hol a városi polgárság színe-javából mintegy 70-en vettek részt, **Fogarasi Albert** tanár indítványára elnökévé választották **Fogarasi Béla** Bethlen koll. főgimn. igazgató-tanárt, tiltkárá **Kovács Dezso** jogszigorlót. A társaság többi tisztviselőinek megválasztása a jövő estélyre maradt.

— (Bulyovszky Lilla közöttünk.)

Lapunk tegnapi számában jelezte már, hogy a magyar színművészetnek egykori ünnepelt Lillája, **Bulyovszkyne**, rokonai és ismerősei látogatása végett városunkba érkezett. **Bulyovszkyne** Szilágyi Lilla, a hajdani jeles színésznő, Szilágyi Pálnak leánya itt született Kolozsvárott. A mi kincses városunkból kelt szárnyra e kiváló tehetség, melyet rövid pár évi szereplés után magának kívántak Németország legnagyobb művészi centrumai, **Boroszlo**, **Meiningen**, **Weimar**, majd **Drezda** s a német publikum dédelgető szeretete után, európai turnéjában ért el általános, hódoló sikereket. E mellett a litterátus tollat is ügyesen kezelte s ha a művészettörténelem nem is jegyezné föl nevét, tanszöveget tenne irodalmi munkásságáról. Számos kötet szépirodalmi munka több fordítás, melyek mindannyi egy hivott íróról regélhetnek. Mindezek felül irodalmi és jótékony alapítványok révén mutatta meg a körünkben időző **Bulyovszkyne** hogy szíve minden nemes és jó iránt kiapadhatatlanul hevül s most is, hazatérve Kolozsvárra, ötezer forintot alapítványt teszen a **Mária Valéria-árvaház** javára s az unitárius kollegiumnál fönálló alapítványát is haterzer koronára egészíti ki. E tettek érdeml maradandóbban is hirdetni fogják ki volt s ki: **Bulyovszkyne** A matróna, ki jövő hétfőn tölti be betvenéves korát, látogatásával szerkesztőségünket is megtisztelte. Alig győztünk betelni az édes, jóságos, derült arc nézésével s miközben **Bulyovszky Lilla** a mult idők s különösen a kolozsvári szép napok emlékeit felidézte, földobban a szívünk magunk előtt látva a mult nagyaszonnyainak emez egyik legnagyobbikát, eszünkbe jutván a magyar színészetnek virágos, dícsőséges, mesékbe illő létén kora s szemben ezzel: a ma, a szomorú, sivár, kietlen és jobb jövővel sem biztató jelen. Még egyszer köszöntjük e helyen **Bulyovszky Lillát**, a ragyogó napok közénk tévedt élő hirmondóját.

— **(Az Emke jelentése.)** Most jelent meg az Emke 1903. évi jelentése, melyet a június 2-án Nagyenyedén tartandó rendes közgyűlésére **Sándor József** orsz. képviselő, t. alelnök-főtájkár állított össze. Ugy e jelentésnek, mint **Balogh Pálnak** ezzel kapcsolatban, ugyancsak az Emke kiadásában megjelent: »Erdélyi fajnépei s a székely kérdés« című rópiratának részletes ismertetésére mielőbb visszatérünk.

— **(A közös hadsereg és a Rákóczi ünnepély.)** A holnapi Rákóczi-ünnepre szigorú napi parancsot hirdettek kiaz 51-ik gyalogezred legénysége előtt. — A parancs szerint megmagyarázták a tudatlanoknak, hogy ki volt **Rákóczi Ferenc**? Persze közös katonai szempontból bírálták meg **Rákóczit**, a ki az ő szemükben lázadó. Ez a legenyhébb kifejezés a mivel **Rákóczit** megtisztelték. — Azonkívül megtöltötták a legénységnek és a tiszteknek is, hogy vasárnap az után mutatkozzanak és a tünnl

nak, úgy is megszenteltelenítik azt a hóhér-nótával. Erre pedig nincs szükségünk. — (Kolozsvári iparos dicsősége.) Tegnap távirataink között hirt adtunk az Országos Iparegyesület csütörtökön tartott hatvanhetedik évi közgyűléséről. Az egyesület által odaitélt ezüst érmeik közül kolozsvári iparosnak, Lévay János hentesmesternek is jutott egy, a hentesipar fejlesztése körül szerzett érdemeinek elismerésül.

— (Az első tanuló kirándulás.) A tanuló kirándulásoknak bércei hazánk felé való irányítása régi vágya volt mindnyájunknak. Az E. K. E. évek óta a legodaadóbb buzgósággal vezette az erre vonatkozó agitációt: a többiek között különböző kiadványait, köztük a nagybecsű Kalauzokat, nagy anyagi áldozatok árán, az ország összes intézeteinek megküldötte ingyen. Ujabbban a marosvásárhelyi Székely Társaság sietett segítségére az E. K. E.-nek, midőn tisztán a Székelyföldre vonatkozó utitervezeteket ezerszámra küldött szét az országban s ajánlotta fel szolgálatait a kirándulások sikeres végrehajtása érdekében. Ugy tetszik az évek óta tartó lelkes agitáció kezdi megteremni gyümölcseit. Ezt bizonyítja a már szép számban bejelentett iskolai s más kirándulások. Más térre tartozik méltatni a kirándulások nemzeti és közgazdasági előnyeit, de azt el kell ismerünk ezuttal is, hogy az ez irányban kifejtett céltudatos munkálatok, nem multak el nyomtalanul. Örömmel jelezük, hogy az iskolai kirándulások első fecskeje: a pipai áll tanítóképző intézet negyven tagu csapatja szerdán reggel már városunkba érkezett. Megelégedésre szolgálhat az agítáló testületeknek, hogy felhívó szövegük a Dunántúlra is elhatolt a még inkább az, hogy a tavaszi szél oly gyorsan hozza el a biztató viszhangot negyven lelkes magyar ifjú körében. Az ifjúság vezetői Láng Mihály igazgatótól kivül az intézet két tanára: Kardhorod Árpád és Sarndy Ottó voltak. A reggeli vonattal érkező kirándulókat az állomáson fogadta a helyi áll. tanítóképző intézet tanárok Orbók Mór igazgatóval az élen és az EKE. nevében Radnóti Dezső főtitkár. Az egész nap folyamán a vendéglátói tisztelt a testvérintézet, a helyi áll. tanítóképző teljesítette, az igazgató, tanárok és ifjúság együttes körmenetével.

— (A Bethlen-kör estélye.) Holnap lesz Kolozsvárt a hetek óta lázas igazgatósággal előkészített nagy Rákóczi-ünnep. Ennek előestéjét üli meg ma este 8 órakor a Nagy Gábor külön termében a Bethlen Gábor-kör s beszél meg a körnek a holnapi ünnepélyen való részvételét is. A kör különben jóvó iskolai év elején maga is külön ünnepélyt rendez a nagy Rákóczi emlékére.

— (A m. kir. áll. tanítóképző-intézet záró-ünnepélye.) Igazán szép ünnepélyben gyönyörködtek azok, a kik áldozó csütörtökön, e hó 21-én a helybeli tanítóképző-intézet önközpözköre által rendezett záró-ünnepélyen részt vettek. Ez ifjúság most is fényes tanujelét adta komoly gondolkodásának, ügybuzgóságának és az önképzés iránti meleg szeretetének, rajongásának. És a közönség nagyfokú érdeklődésének kifejezésével honorálta jeles ifjainkat. Már fél 3 órakor, a szépen feldíszított tudománycsarnok zsúfolásig megtelt közönséggel s mikor az ünnepély 3 órakor kezdődött vele, nemcsak a teremben, de künn a szabadban is oly szépszámu impozáns közönség volt összegyűlve, a melyet nagyobb ünnepélyeken is jól esnék együtt látni. Az ünnepély inával vette kezdetét, melyet az ifjúsági dalkör énekelt, Boross Géza IV. éves növendék kiütő orgona kísérete mellett. Az ének elhangzása után Nagy Ferenc IV. éves növ. az önképzőkör titkára számolt be a kör egy évi működéséről röviden összeállított, csinos, talpraesett jelentésében. Ezután zongorajáték következett. Hanne K. „Galopp” című zeneművét adták elő Vári Elek és Szűcs János IV. éves növendékek, élénk tetszést aratva. Thurbóczy Gyula IV. éves növendék szavalt a bilincselte le a hallgatóság figyelmét ezután. Czuczor György „Riadó”-ját szavalt a igazi művészettel. Majd Liszt „Bordalá”-nak az ifjúsági dalkör által való előadása ragadta tapsra a jelenvőket, mely után Kovács Viktor II. éves növ. szavalt a Petőfinék „Budavárán újra német zászló” című hazafias költeményét. A közönség nagy éljenzéssel jutalmazta a szavalt. Mozart „Alla Turca”-ját játszotta ezután az ifjúság kebeléből alakult, ügyesen betanított zenekar összhangzóan és szépen. Nagyban hozzájárult e pont sikeréhez emeléséhez: Nagy Ferenc IV. éves növ. Csizsár András III. éves növ. zongora- és Cséme Gyula IV. éves növ. orgonakísérete. Ez említett pontok után Rákosi Zoltán III. é. növ. szavalt el néhány ügyes költeményét, mire vidám hangulatot keltő népdalegyveleg következett. A szűnni nem akaró tapsvihar újra kivánta az igazi magyar nóták élénklését. Ezután Vári Elek II. éves növendék adta elő „A faszitu” muzsikát: című vig monológot, mely a közönséget többször megnevettetette. Báthori L. „Bucsf” című énekdarabját énekelte az ifjúsági dalkör az előbbiekhez hasonló eredménnyel majd Magyar Pál IV. éves növ. mondotta el a bucsubeszédét. S most jött az utolsó pont, a zenekar által nagy precitással előadott „Csárdások” — melyet szintén kétszer kellett eljátszani a zenekarnak. Ezzel a diszünnpély véget ért.

— (Humberték pöre.) A szenzációs világcsalás hősei nemcsak újra aktuálisok lesznek. A jövő hónap második felében, a parlamenti ülésszak befejezésével lesz az esküdtszéki tárgyalás, a melytől annyit sokat vár a közönség, a hitelezők kara és Humbertné asszony. A geniális csalónő természetesen most is erősen bizik abban, hogy felmentik. Konokul megmarad pedig a mellett, hogy mit sem váli a vizsgálóbíróknak.

— (Az Erdélyi Irodalmi Társaság) e hó 24-én, szombaton délután 4 órakor zárt ülést tart az egyetem bölcsészeti karának egyik termében. Tárgy: Az Országos Irodalmi Szövetség alakuló gyűlésén való részvétel.

— (Ifjúsági egyesületek.) A kolozsmegyei tanítói testület helyi nevelésügyi bizottsága Krausz Sándor tanítóképző intézet tanár, bizottsági elnök vezetése alatt folyjegyésre méltó tevékenységet fejt ki a kolozsvári ifjúsági egyesületek szervezésével, melyek a földmives és iparos ifjak között egészséges közszellem teremtésére s a hazafias együttérzésre és a felelőrti szeretetben való egyesülésre volnának hívatva. A bizottság buzgó működésének első eredményeként álljanak itt azon határozatok, melyek

az ifjúsági egyesületek szervezése ügyében hoztak:

1. Az ifjúsági egyesületek szervezése Kolozsvár városában a sajátos viszonyok figyelembevételével történjék.

2. Az ifjúsági egyesületek tagjai legyenek úgy a földmives ifjak, valamint az iparos tanoncok és segítők.

3. Az ifjúsági egyesület keretein belül létesítendő az ifjúsági könyvtár és szervezendők az ifjúsági olvasó- és dalkörök.

4. Alakíttassanak ifjúsági leány-egyesületek is, különösen ott, ahol tanítónők működnek.

5. A munkaprogramot illetőleg 5 év alatt az ifjúságnak egy teljes ismeret-anyag nyújtandó. Egy évi ismeret-nyújtás is teljes egészet képezzen.

6. Hazafias szellemben szerkesztett politikai napilapok adassanak az ifjúság kezébe.

7. Az ifjúsági egyesületek keretén belül tartatni szokott szaváló-esték alkalmával a szaválatok bírálat tárgyává ne tételese.

8. Városunk egyes kerületei között fennálló ellenséges viszony megszüntetése végett kívánatos, hogy az egyes negyedbeli ifjúsági egyesületek esetéről-esetéről együtt léptessenek fel a nyilvánosság előtt, hogy így a kölcsönöz közeledésre az alkalom megadassék.

9. Az ifjúsági egyesületek eszméjével foglalkozzanak a vidéki tanítói körök is!

Fölemeljük, hogy a „Millenniumi” népiskolában Elek Gyula igazgató ügybuzgalma folytán már áldásosan működik egy ifjúsági egyesület, s csak óhajtható, hogy a többi iskolákban is minél előbb felvirágozzanak, mert az iskola csak az ifjúsági egyesületek szervezésével tarthatja továbbra is az ifjúságot kezében s fejlesztetheti fogékony lelkét a szép és nemes iránt, hogy egykoron a haza és társadalom igazán hasznos tagjaivá váljanak.

— (A Bethlen-kör estélye.) Holnap lesz Kolozsvárt a hetek óta lázas igazgatósággal előkészített nagy Rákóczi-ünnep. Ennek előestéjét üli meg ma este 8 órakor a Nagy Gábor külön termében a Bethlen Gábor-kör s beszél meg a körnek a holnapi ünnepélyen való részvételét is. A kör különben jóvó iskolai év elején maga is külön ünnepélyt rendez a nagy Rákóczi emlékére.

— (A m. kir. áll. tanítóképző-intézet záró-ünnepélye.) Igazán szép ünnepélyben gyönyörködtek azok, a kik áldozó csütörtökön, e hó 21-én a helybeli tanítóképző-intézet önközpözköre által rendezett záró-ünnepélyen részt vettek. Ez ifjúság most is fényes tanujelét adta komoly gondolkodásának, ügybuzgóságának és az önképzés iránti meleg szeretetének, rajongásának. És a közönség nagyfokú érdeklődésének kifejezésével honorálta jeles ifjainkat. Már fél 3 órakor, a szépen feldíszított tudománycsarnok zsúfolásig megtelt közönséggel s mikor az ünnepély 3 órakor kezdődött vele, nemcsak a teremben, de künn a szabadban is oly szépszámu impozáns közönség volt összegyűlve, a melyet nagyobb ünnepélyeken is jól esnék együtt látni. Az ünnepély inával vette kezdetét, melyet az ifjúsági dalkör énekelt, Boross Géza IV. éves növendék kiütő orgona kísérete mellett. Az ének elhangzása után Nagy Ferenc IV. éves növ. az önképzőkör titkára számolt be a kör egy évi működéséről röviden összeállított, csinos, talpraesett jelentésében. Ezután zongorajáték következett. Hanne K. „Galopp” című zeneművét adták elő Vári Elek és Szűcs János IV. éves növendékek, élénk tetszést aratva. Thurbóczy Gyula IV. éves növendék szavalt a bilincselte le a hallgatóság figyelmét ezután. Czuczor György „Riadó”-ját szavalt a igazi művészettel. Majd Liszt „Bordalá”-nak az ifjúsági dalkör által való előadása ragadta tapsra a jelenvőket, mely után Kovács Viktor II. éves növ. szavalt a Petőfinék „Budavárán újra német zászló” című hazafias költeményét. A közönség nagy éljenzéssel jutalmazta a szavalt. Mozart „Alla Turca”-ját játszotta ezután az ifjúság kebeléből alakult, ügyesen betanított zenekar összhangzóan és szépen. Nagyban hozzájárult e pont sikeréhez emeléséhez: Nagy Ferenc IV. éves növ. Csizsár András III. éves növ. zongora- és Cséme Gyula IV. éves növ. orgonakísérete. Ez említett pontok után Rákosi Zoltán III. é. növ. szavalt el néhány ügyes költeményét, mire vidám hangulatot keltő népdalegyveleg következett. A szűnni nem akaró tapsvihar újra kivánta az igazi magyar nóták élénklését. Ezután Vári Elek II. éves növendék adta elő „A faszitu” muzsikát: című vig monológot, mely a közönséget többször megnevettetette. Báthori L. „Bucsf” című énekdarabját énekelte az ifjúsági dalkör az előbbiekhez hasonló eredménnyel majd Magyar Pál IV. éves növ. mondotta el a bucsubeszédét. S most jött az utolsó pont, a zenekar által nagy precitással előadott „Csárdások” — melyet szintén kétszer kellett eljátszani a zenekarnak. Ezzel a diszünnpély véget ért.

— (Humberték pöre.) A szenzációs világcsalás hősei nemcsak újra aktuálisok lesznek. A jövő hónap második felében, a parlamenti ülésszak befejezésével lesz az esküdtszéki tárgyalás, a melytől annyit sokat vár a közönség, a hitelezők kara és Humbertné asszony. A geniális csalónő természetesen most is erősen bizik abban, hogy felmentik. Konokul megmarad pedig a mellett, hogy mit sem váli a vizsgálóbíróknak.

— (Gyanus halál.) Rejtélyes haláleset foglalkoztatja rendőrségünket, a mely valószínűleg egy nagy bünszer magvát rejti magában. Tegnap reggel sietve hívták a mentőket a Liliom-utca 9. szám alá egy

haldokló emberhez. A haldokló, mikor odaértek, már fuldokolt. Miután a mentők olyan gyanus jeleket vettek észre, a melyek mérgezésre engedtek következtetni — beszállították a haldoklót a kórházba, ahol anélkül, hogy magához tért volna — meghalt. Az ügyesség intézkedést a boncolás iránt s így nem sokára kiderül, hogy mérgezés, vagy más ok miatt állt-e be a halál. Az illető kilitét sem lehetett megállapítani, mert a Liliom-utcai házba akkor akarta magát bezárálni, midőn elérte a végzetes fuldoklás.

— (Szaporodnak az oláh bankok.) Egy oláh lap szerint: Petrosényben „Jian” névvel pénzintézet alakul. Alapítóke 60.000 korona. — Besztercén egy másik oláh pénzintézetet létesítenek „Coroana” névvel. A pénzintézet élén Fogaross Mihály érsek és dr. Trifon Gábor ügyvéd fognak állni. — „Tiblesana” néven Kis-Kajánban (Szolnok-Doboka m.) alakul oláh pénzintézet. Végül Suságban „Sacsageana” név alatt alakul nagyobbszabású pénzintézet. Ezek a bankok előreláthatólag főfőcskei lesznek a dákóromán igazgatóságnak. A magyar kormány persze békében nézi majd ez esetben is a magyar államesszme megszufoztatását.

— (Köszönetnyilvánítás.) A Választott, folyó hó 16-án rendezett játékokéltánomulatságon a következők fizettek felül: Br. Bánffy Albert 30 kor. Bara Imre, Obitz Gyula, Nagy József 5—5 kor. Dittich János 4 kor. Bartók Béla, Begidsán Pál, N. N. 2—2 kor. Toczauer Károly, Szász Ferenc, Szuchán Oswald, özv. Markovics Sándorné, Simkovics Teréz, Pálffy József 1—1 kor. Fogadják ezután is a rendezőbizottság szíves köszönetét.

— (Értesítés.) A kerületi betegsegélyező pénztár hivatalos órái a nyári időszakban október 1-ig délelőtt 8-tól délutáni 1 óráig tartanak meg.

— (Keménytűz.) Zolt Károly Árpád-utca 24. szám alatti házában kéménye tegnap délután kigyulladt. A tűzörség elfojtotta.

MULATSÁGOK.

Mulatságok sorrendje:

Május 23. Gazdászok majálisa.
Junius 1. Asztalos szakegyetel majálisa.
" 6. Vasuti altisztek majálisa.
" 7. Hivatalszolgák majálisa.
" 10. Unitarius kollegium majálisa.
" 28. Iparos aggménház majálisa.
Julius 4. Kárpitos segítők majálisa.
" 5. Népünnpély majálisa.
" 12. Könyvnyomdászok nyári táncvigalma.
" Az összes majálisok a „Gazdász majális” kivételével, a Lévéldében lesz megtartva. A Gazdászok majálisa a kioszkban lesz.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Szombat: Monna-Vanna. (b. 207. sz.)
Vasárnap: (d. u.: Ripp van Winkle.
" (este: II. Rákóczy Ferencz fogsága. (b. 208. sz.)

* Márkus Emilia első föllépése.

Márkus Emilia, a magyar művészet eme ragyogó alakja jelent meg tegnap a kolozsvári színpadon. S a művésznőnek, kit méltó bámulattal néz a főváros s ki csakugyan és tulzáz nélkül fényessége lehetne a világ harmelyik színpadának, tiszteletére csaknem színtől meglett a nézőtér elegáns közönséggel, mely újra is lerakta hódolatát előtte, az igaz, hamisítatlan és természetesen, nagy művészet előtt. Egész estén át valóssággal ünnepelte Márkus Emiliát a publikum. Megpillantásakor zajos taps üdvözölte a művésznőt, mely minden felvonás végén s különösen a második felvonás alatt nyit színen is többször felhangzott. S a közönség alig tudott betelni Márkus Emilia tökéletes, utolsó, legkisebb moduláláig finoman csiszolt s mégis oly őszintén közvetlen alakításával, mely művészi mindég, kezdve a zsebkendő tépdésén végig a legszenvedélyesebb kitörésekig. Alig tudtak betelni a külső szépségek bámulatával is. Alakítására újat mit is hozhatnánk fel! Franciillat játszott, ezt az ideges, izgatott s örült szerelmében szörnyű hazugságra tévedt nőt s egyedül neki köszönhető, hogy a közönség, annyi bőbeszédű, akadémikus vita után, amiben része volt, hinni tudott — Dumas-nak. A színtársulat többi tagjai viszont szintén Márkus Emiliának köszönhetik a szokott összehasonlítást. Gyöngédek akarunk lenni és nem szólnunk sokat, de a sugót hiteletitjük meg, hogy színpadunk „legkiválóbb” alakjai egy ily ismert és oly sokszor eljátszott szindarab alatt is megnyírnak megfenneklették a szerepemtudás örvényében. S arról ez mily kínos volt a közönségre, hogy szó se essék. Elég fölemelünk tehát, hogy Szakács, Szegő és Thury Elemér kivül tudunkkal senki se nyújtott elfogadhatót. Hegedűs Szerafin igyekezett s a szerepemtudás vádját őt semmiképp sem érheti. (b.)

* Rákóczi-est a színházban. Holnap, vasárnap este a Rákóczi emléktő ünnepi a színház is. Ez előadásra a jegyek a színházi pénztárnál már ma válthatók.

* Rákóczi-ünnep a színházban. Az egyetemi ifjúság által rendezendő ünnep befejező estélye vasárnap este lesz a színházban. Ez a játékokéltán előadás II-ik számú rendkívüli bérlésűszínpadban lesz megtartva. A páros számú bérlők helyeit vasárnap délelőtt 10 óráig tartja fenn a pénztár.

* Payer Margit, a m. kir. Opera művésznője a jövő hét folyamán két estén

át fog vendégszerepelni a »Hoffmann meséi« és »Mignon« operákban.

Táviratok

— Fővárosi és vidéki tudósítóinktól. —

A főrendiház ülése.

Budapest, máj. 22. (érk. 11. ó.) A főrendiház hétfőn délelőtt ülést tart. Az ülés igen népesnek ígérkezik; a főrendek tömeges számban jöttek fel a fővárosba.

A király Bécsben.

Budapest, május 22. (Érkez. 10 ó.) A király délelőtt látogatást tett a Modena-palotában a Luitpold regenshercegnél és leányánál, Terézia hercegnőnél. Ő felsége bajor ezredének tulajdonosi egyenruháját viselte a Hubertus-rend szalagjával. Miután a király visszatért Hofburgba, csakhamar fogadta a regens-herceg viszontlátogatását. A regens-herceg osztrák-magyar tűzerezedének egyenruháját viselte a Szent István-rend szalagjával: — A regens-herceg este 8 órakor visszautazott Münchenbe.

B. cs. május 22.

A király május 28-án reggel a brucki táborba utazik csapatszélére és 29-én délen ismét visszaérkezik Bécsbe.

Orosz nagyhercegek Bécsben.

Bécs, május 22. (Érkezett 11 órakor.) Mihajlovics György orosz nagyherceg és neje ma reggel Athénból inkognitó ideérkezett. — Vilmos Ernő szász-weimari nagyherceg és neje Weimarból inkognitó ideérkezett. A nagyhercegi párt a pályaudvaron gr. Wedel német nagykövet és a nemet nagykövetség tagjai üdvözölték.

Elítelt képviselő.

Budapest, május 22. (érk. 10 ó.) A „Csongrád-megyei Ellenzők” című lap, kauციó nélkül több politikai cikket közölt a mult esztendőben. Az ügyesség pert indított a lap szerkesztője, Molnár Jenő orsz. képviselő ellen. Ma volt ebben az ügyben a tárgyalás, melyen Molnár Jenő azzal védekezett, hogy csak révélegesen volt a szerkesztője a lapnak, amennyiben Soma Ferenc Amerikába költözésekor, megengedte szívességből, hogy reá tegyék nevét a lapra.

A bíróság nem adott helyet ennek a védekezésnek, hanem elítélte Molnár Jenőt két havi fogságra és 400 kor. pénzbírságra. Az elítelt fölébezzett a szigorú ítélet ellen.

Horvát zavargások.

Zágráb, máj. 22. (érk. 11 óra.) Posilovics érsék a papnövendékek elfogására és a szemináriumban tartott házkutatásokért a bannál panaszt emelt. Fellépésének azonban semmi eredménye se volt s ezért e hó 20-án Fiumén át a pápához utazott panaszra.

A debreczeni tornaverseny győztese.

Debrecen, május 23. (érk. 11 ó.) A debreceni tornaverseny aranyérmét kolozsvári ifjú, Somodi István nyerte el. A diákok holnap reggel érkeznek haza Kolozsvárra.

Horváth ügyek a Reichsrathban.

Bécs, május 22. (érk. 12. óra.) Bimchini ma kérte az elnököt, intézkedjék az iránt, hogy a miniszterelnök válaszoljon a multkori interpellációjára. A trieszti és bécsi lapok — ugymond — rémhíreket közölnek. Híreik szerint Horvátországban e hó 20-án 21 akasztás és 40 gyilkolás történt. Itt az ideje, hogy a király véget vessen a brutalitásoknak határozott szavával. Koerber miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy a hírek tulzottak; legnagyobb részben valótlanok s így a közbelépésre semmi ok sincs.

Milliók örökség.

Budapest, május 22. (érk. 11 óra.) Londonból jelentik: Louis Fourné, egyik londoni lap munkatársát Ausztráliából arról értesítették, hogy egy Parker aevü miliomos reá hagyta 1 és fél millió sterlingnyi vagyonát, azzal az indoklással, hogy az újságíró egyszer neki egy apró szívességet tett és az óhajta meghálálni.

REGÉNY

A halott szerelme

— Regény. —

Irta: Gersdorff A.
Fordította: Zentai Leó. (13.)

III. F E J E Z E T.

Egy végigélt álom.

Mind gyorsabban és gyorsabban ment tovább a szántóföldeken. A parkba beérve, állandóan férje ablakára nézett, hogy vajon nem látja-e őt ott. Ha az ember valami hallatlan érdekes dolgot akar barátjával közölni, hogy részt vegyen aggodalmakban és nem találja ott — úgy érzi, mintha ólmokéz nehezednék rá s rémület fogja el ily volt ő is.

Férje nem volt hon.

Némán ment teremről-teremre, keresve férjét, majd az ablakhoz lépett s kibámult rajta.

— Vajjon megmondta neki? tépelődött magában.

Az ablak alatt egy leveleitől megfosztott rózsát állott, amely mindezek dacára a hegyén kivirágzott. Egy hatalmas illatos rózsza pompázott rajta.

— Vajjon megmondta-e neki? — Nem, nem!

Az ablak alatt haladt el az öreg vadász és a kertész.

Felnyitotta az ablakot.

— Ragadozó madarak, asszonyom — kiáltotta fel a padász.

— Vajjon megmondta-e neki? gondolkodott az asszony félig hangosan — Igen!

A nyitott ablaknál maradt és figyelt férje jöttére. Nem volt szabad elmozdulnia, mert szem elől tévesztette volna. Az inas belépett és jelentette, hogy ura kikocsizott Csakhamar vissza kellett térnie. Várt reá.

Az órák tűntek és minden óra más választ hozott a kínzó kérdésre, hogy megmondta-e, vagy nem?

— Megmondja-e neki?

— Igen — nem!

Már a nap is lepihent.

A barátságos nyári est rohamosan közeledett. A park kapuja előtt vidáman dalolva haladtak el a mezei munkások.

— Nem — gondolta magában — nem; nem fogja soha megmondani.

Férje végre hazaérkezett. Belépett; fáradtnak és igazán öregnek nézett ki.

— Igen — gondolta most újra és: — Igen — mondta, mikor férje elé ment.

— Itt ül az én szegény gyermekem és az alkonyi órában vár atyjára? kérdezte szeliden — Sandynál voltam — tette hozzá — egy erős vágy fogott el, hogy testvéreileg beszéljek vele és az ilyen hangulatot ki kell használni.

Figyelmesen és csendesen nézett rá fel, de nem hallott, nem vett észre semmit abból, a mit Meyer neki mondott.

Mikor elhalgatott, hozzálépett és halcan mondta:

— Találkozásom volt.

— Milyen? Kivel? Hol?

— A sirnál.

— A sirnál? — ismételte hitetlenül,

mintha az asszony vizionálna.

— Karalan Emil gróft láttam.

Mintha villanyütés érte volna, egész testében megremegett Meyer.

Mereven nézett neje szemébe; majd csendesen egy székbe ereszkedett és fejét a kezére hajlotta.

— Ez borzasztó — szólalt meg végre.

— Biztos vagy benne?

— Igen. Talán lehetetlennek tartod.

— Nagyon kevés dolgot tartok lehetetlennek. Lehet, hogy ő volt.

— Lehetségesnek tartod, hogy megmondta volna neki? — kérdezte az asszony hangtalanul.

— Kinek?

— Sempach bárónak.

— Karolin Sempachnak? Hát vele volt?... .

— Vele volt: Mit gondolsz, megmondta?

— Itt szűnet állott be. Meyer Jakab maga elé nézett. Látszott rajta, hogy a hír, a mit hallott — eléráti.

Nem lehet tudni, milyen viszonyban vannak. De nem! Nem! Karolin nem mondja meg... De Istenem, ha a fivére volna — nem, az nem lehet!

Az asszony összekulcsolta kezét a mellén.

— Hála Istennek!

— 15 év óta ismerem Karolint — folytatta gondolkozva Meyer — attól nincs mit tartanod, hogy szólni fog, hogy mit vesz észre a másik — az más kérdés.

— Az nem fog semmit észre venni — kiáltotta hevesen Meyerné.

Bár úgy lenne. Azonban ha nem megy, mi utazunk huzamosabb időre el, de hamar. Ne kinnózzák az én szegény galambomat. Mig én élek, — van menedéke.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Sz.: 12887/1902.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Fischer Lajos marosillyei lakos ügyvéd végrehajtónak Banka Gavrilláné szül. Miron Mária Kovács lakos végrehajtást szenvedő elleni 180 to-ona tőkekövetés és jár. iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte a Kolozsvár vidéki kir. járásbírósg területein levő Kovács községben és határára fekvő és a Kovács 5. sz. tkvben foglalt végrehajtást szenvedő nevén álló ingatlanokra — és pedig az A. I. 1. rész. 7/2, 8/2 hrsz. a. ingatlanra 359 kor. kikiáltási árban, a 2. rész. 7/6 hrsz. a. ingatlanra 60 kor. kikiáltási árban, a 3. rész. 380/2 hrsz. a. ingatlanra 18 kor. kikiáltási árban, a 4. rész. 451 hrsz. a. ingatlanra 98 kor. kikiáltási árban, a 5. rész. 471 hrsz. a. ingatlanra 1 kor. kikiáltási árban, a 6. rész. 567/2 hrsz. a. ingatlanra 64 kor. kikiáltási árban, a 7. rész. 614 hrsz. a. ingatlanra 82 kor. kikiáltási árban, a 8. rész. 640/1 hrsz. a. ingatlanra 10 korona kikiáltási árban, a 9. rész. 641/2 hrsz. a. ingatlanra 10 kor. kikiáltási árban, a 10. rész. 654 hrsz. a. ingatlanra 6 kor. kikiáltási árban, a 11. rész. 717 hrsz. a. ingatlanra 11 kor. kikiáltási árban, a 12. rész. 734 hrsz. a. ingatlanra 19 kor. kikiáltási árban, a 13. rész. 925 hrsz. a. ingatlanra 45 kor. kikiáltási árban, a 14. rész. 944 hrsz. a. ingatlanra 146 kor. kikiáltási árban, a 15. rész. 971, 972 hrsz. a. ingatlanra 119 kor. kikiáltási árban, a 16. rész. 1115/2, 1202/1 hrsz. a. ingatlanra 95 kor. kikiáltási árban és a 17. rész. 1282/2 hrsz. a. ingatlanra 48 korona kikiáltási árban végrehajtást kérelmezéhez képest mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi június hó 9-ik napján d. e. 10 órakor Kovács község hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át bántapénzüli készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1. 3383. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismeréventy átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsvárt, 1903. évi február hó 2-án.

Ádám,
kir. törv. aljásbíró.

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Alapítókéje: 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.124 kor. 89 fill.

Betétek könyvecskére, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613.20

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.
sajt házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizet vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

ház- és földbirtokra

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat- és tőketörlesztési hányad mellett s azokat készpénzben fizeti ki, minden jutalék levonás nélkül.

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál, s mindennemű ilyen ügyletet a leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol magán vagy üzleti váltókat a legmértékesebb kamattal alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla alakjában értékpapírokra és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben közvetíti.

Bevált értékpapír-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő szakszerűen kezelt közraktáraiba betárolt gazdasági terményekre, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazdaközönség rendelkezésére.

Kézi-zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzelőlegeket ad arany- és ezüsttárgyakra, valamint bármennemű ingóságokra a törvény által megszabott kamattal.

2173 31-4

URANOS-KÉK

Kizárólagos
gyártó!

Hochsinger Testvérek vegyészeti gyára

BUDAPEST,
VI. Rózsa utca 85.

ruhamosáshoz a legjobb kékítőszert.

— Törvényesen védve. — Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő!

Olcsó és felülmúlhatlan! Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. — 1 nagy üveg 1-60 kor. 1/4 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt! Utánzatoktól óvakodjunk!

2482 5-7

A jótékonyaság apostolának nevét viselő „Báró Hirsch Mór” egyesület felvesz tagokat egész 50 éves korukig. Ezen egyesület célja: Törzstagjait és hozzátartozóit betegség esetén az egyesület költségén gondos orvosi gyógykezelésben, gyógyszeres, diétetikus, kórházi kezelésben és a törzstagot heti 10 kor. pénzsegélyben részesíteni, valamint elhalálozása alkalmából hátramaradott családjának megfelelő segélyösszeget nyújtani; ezáltal egyesületünk hivatalnokok, kereskedők és kisiparosok részére különösen ajánlatos.

Az egyesület 3 osztályt állított fel és pedig:

Az A) osztályba felvételnek tagok 40 éves korukig havi járuléka 5 korona és 1 kor. pótdíj; a tag elhalálozása esetén hátramaradottjai az alapszabályokban foglalt feltételek mellett 2400 korona segélyösszeget részesülnek.

A B) osztályba felvételnek tagok 45 éves korukig, havi járuléka 3 korona 40 fillér és 70 fillér pótdíj, a tag elhalálozása esetén hátramaradottjai ugyanazon feltételek mellett 1200 korona segélyösszeget részesülnek, végre:

Értesítés.

A C) osztályba felvételnek tagok 50 éves korukig, havi járuléka 2 korona 60 fillér és 50 fillér pótdíj, a tag elhalálozása esetén hátramaradottjai ugyanazon feltételek mellett 600 korona segélyösszeget részesülnek.

Tagul felvétetik minden feddhetlen jellemű, egyén, állás, vallás és nemre való különbség nélkül.

A „Báró Hirsch Mór” jótékonyasági és önszegélyező egyesület vezetősége a magas kormányhatóság által szentesített alapszabályai alapján egy új osztályt létesített, az u. n. cseledőosztályt, mely — nemese célját és eddigi működését tekintve — egy a gazdáknak, mint a cseledékek egyaránt hasznos szolgálatot tesz.

Az ezen osztályba belépő cseledőtagok csekély évi 4 korona tagsági díj fizetése ellenében abban a rendkívüli kedvezményben részesülnek, hogy azt a terhet, 1875. évi III. törvényezikk 1. §-ának 5 pontja rájuk ró, helyettük az egyesület vállalja magára, vagyis beteg cseledőjeiket a gazda teljes megkímélésével valamely nyilvános kórházban saját költségén gyógykezelte.

Ha tekintetbe vesszük, hogy egyetlen egy megbetegedési eset a cseledőtagoknak egyéb kellemetlenségeken felül még 15 évi tagsági díjjal felérő költségeket okozhat egyszerre, feleslegesen véljük annak további bizonyítását, hogy ezen új osztály is a közérdeknek és a humanizmusnak áll szolgálatában.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a kolozsvári fiók iroda (Emke tér 3 sz. földszint.)

E hó végéig a tagok ingyenesen vétetnek fel felvételi és orvosvizsgálati díjak nélkül, csupán az okmány díjak lefizetése mellett.

„Báró Hirsch Mór”

Jótékonyasági és önszegélyező egyesület elnöksége.

Deák Albert,

Dávid Lajos,

elnök.

titkár.

Gyár: Jókai-utca 4. szám. Kolozsvár.
Raktár: Mátyás kir.-tér 5.

Deutsch Miksa

első erdélyrészi sebészeti műszerek,
kötszerek, látszerek, testgyógyászati
gépek gyára, motorerőre berendezve.

A m. kir. Ferencz József tudomány-egyetemi klinikák s a „Karolina” orsz. kórház és az ezzel kapcsolatos Ideg- és Elmebetegségek intézet, valamint a „Vöröskereszt” stb. vidéki kórház szállítja.

A hol járó testgyógyászati gépek, fűzők, Helsing módszer szerinti, mű és végtagok és más e szakmába vágó gépek kézikészítés, javítás, korszerűítés, nikkkezelés gyorsan, jutányos és kifogástalanul eszközöztetik.

Ujjonnan berendezett üzletében és raktárában villanygépek, irrigateurok, első minőségű Párizsi látszerek, szemüvegek és távcsövek, Szolingeni zsebkések és ollók, borotvák, angol s francia köldök, has- és sérvkötők, gummi harisnyák, Dianna övök, hőmérők stb. dus választékot tart jutányos árban.

Végeladás!

MESKÓ L.

üzlete Kolozsvárt, Mátyás kir.-tér
= betegsége következtében =
végleg feloszlik!

Hatósági engedéllyel végkiárusítást rendez.

Nagy raktár jó minőségű kézmű és nődivat áruiban.

Kedvező bevásárlási forrás.

ÖTVEN ÉVI SIKER!

Eszéki arczenőcs

„Szalvator”-szappan
eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztatlanságát. Valódi csakis a

Dienes J. C. „Szalvator” győgytárából.

Eszéken, felsőváros.

1 tégely 70 fill és 1 korona.
1 drb. Szalvator-szappan 1 kor.
1 tégely kézi paszta 1 K. 20 f.
Lyoni rizspor kis doboz 1 K.
nagy doboz 2 kor.
2426 7-15

AZ ERDÉLYRÉSZI
gépész és gépkezelő

EGYESÜLET

tisztelettel értesíti a gazda és géptulajdonos urakat, hogy vizsgázott gépészek állandóan rendelkezésére állanak. o
Elhelyezés díjmentesen eszközöztetik!
Kolozsván, Bende Mózes-utca 5.

→ Az elnökség.

Nyári újdonságok.

A panama-kalap a nyári idény legkedveltebb újdonsága!!!

Legdivatosabb

kemény, puha és szalmakalapok dus választékban
s a legújabb divat szerint. — Finom izlésű színes
Zephir, Batist és Tennis ingek, sapkák, keztyűk és

nyakkendőkben legszebb választék.

Legújabb finom borsalino kalapok
darabja frt: 3.50 és 4.—

Bittó Rezső uri divattüzetében
Mátyás király-tér 12. sz.

Nyári újdonságok.

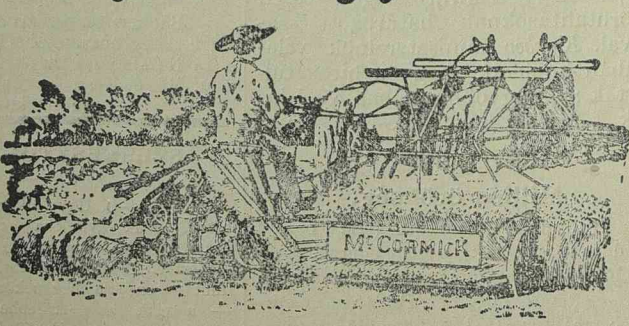
McCormick Harvesting Machine Company

(Chicago
aratógépgyár.)

Knecht J.E.

igazgató.
BUDAPEST,
V. Váci-ut 30.

Katalogusok ingyen és bérmentve
Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok:
Kévektő-gép, Daisy
marokrakó aratógép, főkaszáló-
gép szénagyűjtő
geregelye és Ma-
nila- kévektő-
fonal gyártmányai.

— Évi gyártmány
362,000 gép.
Képv. eld:
Hirschfeld Károly.

2458 5-*

Vidéki megbízások legponiosabban eszközöltetnek!

A mai kor legújabb gépeivel felszerelve, gőz- és villanyerőre berendezve mos, vasal női- és férfi-fehérműveket gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna. o o o o o o o

Telefon szám 500.

Kolozsvárt,
a vasuti indóház átellenében.

Vidéken: Marosvásárhelyt Volster Kálmán, Gyulafehérvárt Weisz Dezső és társa utóda, Deesen Papp Jenő, Ludacsa Altman Jakab, Zilahon Gerő Antal és Társa, Besztercezn Tabovics Sámuel, Déván Szócs József, Dicsőszentmártonban Komáromi Sándor kereskedők.
Felvételi helyek:
Kolozsvárt Laskai Ferencz és Fia, Kossuth L.-u. 7.